

Broeder Paul Dequeker, de bouwer

Wij werden pijnlijk getroffen door het overlijden van broeder-missionaris (Scheut) en architect Paul Dequeker.

DOOR GUIDO BOSTEELS

Als eigenzinnig, creatief, vooruitstrevend man van karakter, beziel met een diep christelijk ideaal, gericht op dienstbaarheid en schoonheid, was Paul Dequeker de man die een revolutionaire wind heeft doen waaien over het concept : bouwen in een specifiek tropische omgeving, met name in Congo.

Een beslissende factor in zijn ontwikkeling was het postgraduaat in tropische bouwkunde dat hij behaalde aan de "Associated School of Architecture" te Londen. Daar is hij bewust van geworden van de basisfilosofie van het bouwen in een tropisch klimaat, waar in heel andere behoeften moet worden voorzien dan in Europa. Zoals Le Corbusier ooit schreef : Le soleil, l'humidité et le vent gouvernent l'architecture tropicale.

Terwijl het er bij ons meestal om gaat warmte te stockeren en te bewaren, is het in Afrika zaak de warmte te elimineren. Ook leidt het klimaatverschil tot totaal verschillende leefgewoonten zodat Congolezen, helemaal anders dan blanken, zoveel mogelijk buitenshuis leven.

Een ander aandachtspunt betrof de materiaalkeuze, die volgens hem optimaal moet uitgaan van de ter plaatse beschikbare grondstoffen.

Paul Dequeker

Mooi meegenomen is ook de bestendige zorg om de meest eenvoudige en spaarzame bouwmethodes uit te zoeken, zonder daarom de esthetische waarde van het bouwwerk in het gedrang te brengen.

Hij ging onverschrokken in het geweer tegen de gebruikelijke trends en doorstond de bezwaren en de tegenkanting die zijn revolutionaire concepten te beurt vielen. Even onvermoeibaar als onverstoort werkt hij door : scholen, kerken, woongelegenheden, administratieve gebouwen, medische constructies rijzen, zowel in het koloniale als in het postkoloniale Congo in snel tempo uit de grond. Ruimdenkend als hij is, aarzelt hij ook niet om zijn talenten ter beschikking

te stellen van andere godsdienstige strekkingen dan de Rooms-katholieke, zoals het Leger des Heils.

De klimaatgebonden, eigen stijl van Paul Dequeker dringt dan ook vrij snel door en krijgt meteen ook internationale aandacht. Uitgenodigd voor congressen, seminaries, cursussen, colloquia, voert hij het woord in Lomé, Nairobi, New York, Athene, Frankfurt, Tokio...

Hoewel hij geen ingenieur is, waagt hij zich ook met succes aan uitgesproken technische constructies zoals bruggen. Maar Paul Dequeker is ook nog didacticus. Zijn opvattingen en ervaringen brengt hij samen in een standaardwerk : "L'Architecture tropicale : Théorie et mise en pratique en Afrique tropicale humide", een laaggeprijsde publicatie die in heel Congo geldt als bijbel voor bouwwerken die optimaal aangepast zijn aan het Afrikaanse leefmilieu.

Zijn palmares mag wel tellen : 1.235 projecten, geconcipeerd en uitgewerkt door broeder Dequeker, zijn effectief tot stand gekomen. Zijn we daarmee volledig geweest ? Nee toch ! Vergeten we niet zijn tientallen schetsboekjes, zijn schilderijen en, last but not least zijn prachtige beeldhouwwerken in tropisch hout, die alle de hand van een onverholven kunstenaarsziel verraden. ■